

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ ЕФЕКТИВНОГО ТА ЯКІСНОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

О. Є. Байнякшина, спеціаліст вищої категорії, спеціалізована школа I–III ст. № 75, м. Харків

Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів, розроблені на основі Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого 2011 р., передбачають, що навчально-пізнавальний процес рекомендується базувати на компетентнісно-орієнтованих завданнях із використанням сучасних освітніх технологій.

Сучасні педагогічні технології передбачають новий підхід до навчання, виховання та формування особистості учня. Традиційна система освіти недостатньо орієнтована на індивідуальність учня, тому необхідний пошук нових форм та методів.

Метод проектів у наш час вважається технологією XXI століття, адже дає змогу ефективно формувати в учнів ключові компетентності: вміння вчитися, інформаційно-комунікативну, загальнокультурну, здоров'язбережувальну, громадянську, соціальну; дає можливість залучати до науково-дослідної та пошукової діяльності, створювати додаткову мотивацію до навчання, а також вже у ранньому віці найбільш повно визначати та розвивати інтелектуальні та творчі здібності дитини.

Метою навчального проектування є створення педагогом таких умов під час освітнього процесу, за яких його результатом є індивідуальний досвід проектної діяльності учня. Робота над проектом — це практика особистісно орієнтованого навчання в процесі праці учня на основі його вільного вибору, з урахуванням його інтересів.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ

Слово «проект» європейськими мовами було запозичене з латини й означає «викинутий уперед», «той, що висувається», «той, хто впадає в очі». Згодом проект починають розглядати як ідею, за якою суб'єкт може і має право розпоряджатися власними думками.

► Метод проектів (від грецької — шлях дослідження) — це система навчання, у процесі якої учні здобувають знання шляхом планування і виконання практичних завдань (проектів), які поступово ускладнюються.

Метод проектів — спосіб, що дає змогу ефективно спланувати дослідження, конструкторську розробку, управління і т. ін. для того, щоб досягти результату в оптимальний спосіб. Для успішної реалізації здійснюється практична діяльність, що припускає досягнення поставленої мети. Проект реалізації дослідження не є проектом, а залишається дослідженням, зокрема організованим проектним методом.

Метод проектів відомий у світовій педагогіці з кінця XIX — початку XX століття як метод проблем. Він пов'язувався з ідеями гуманістичного спрямування у філософії й освіті, розробленими американським філософом і педагогом Дж. Дьюї, а також його учнем В. Х. Кілпатріком.

У 1910-ті роки американський професор Коллінґс першим у світі запропонував *класифікацію навчальних проектів*:

- 1) «проекти ігор» — дитячі заняття (*різноманітні ігри, народні танці, драматичні постановки і т. ін.*), що мали на меті участь у груповій діяльності;
- 2) «екскурсійні проекти» — спрямовані на вивчення дітьми проблем, пов'язаних з природою і суспільним життям;
- 3) «оповідні проекти» — участь у яких давала можливість учням отримувати задоволення від розповіді різноманітної форми — усної, письмової, вокальної (*пісня*), художньої (*картина*), музичної (*гра на піаніно*) і т. ін.;
- 4) «конструктивні проекти» — передбачали виготовлення конкретного, корисного продукту (*наприклад, виготовлення клітки для кролів, годівниці для пташок*).

Метод проектів заснований на:

- 1) розвитку пізнавальних умінь і навичок учнів;
- 2) умінні орієнтуватися в інформаційному просторі;
- 3) умінні самостійно конструювати свої знання;
- 4) умінні критично мислити.

ТИПОЛОГІЯ ПРОЕКТІВ

► Типологічні ознаки типу проекту

1. Вид діяльності, що домінує у проекті: дослідницька, пошукова, творча, рольова, прикладна (*практично-орієнтована*) і т. ін.
2. Предметно-змістовий напрям: монопроект (*у межах однієї галузі знань*); міжпредметний або надпредметний проект.

3. Характер координування проекту: безпосередній (*жорсткий, гнучкий*), прихований.
4. Характер взаємозв'язків (*поміж учнів одного класу, школи, району, міста, регіону, країни, різних країн світу*).
5. Кількість учасників проекту.
6. Тривалість проекту: короткотривалі, середньої тривалості, довготривалі.

► Основні джерела інформації під час обирання тематики проекту

1. Програмовий матеріал.
2. Події у світі.
3. Місцеві події.
4. Історія регіону, в якому живуть діти.

ДОСЛІДНИЦЬКІ ПРОЕКТИ

1

Ретельно обміркована структура

2

Визначеність мети

3

Актуальність предмета дослідження для всіх учасників

4

Соціальна значущість

5

Продуманість методів дослідження та експериментальної обробки результатів

ТВОРЧІ ПРОЕКТИ

1

Відсутня детально опрацьована структура спільної діяльності учасників

2

Спільна діяльність перебуває в розвитку

3

Завчасна домовленість учнів про результати і форму їх подання (рукописний журнал, свято тощо)

4

Необхідність мати сценарій свята, макет журналу

ІГРОВІ ПРОЕКТИ

1

Учасники беруть на себе певні ролі

2

Вигадують, імітують соціальні й ділові стосунки своїх персонажів

3

Вид діяльності, що домінує, — гра

ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНІ ПРОЕКТИ

1

Результат діяльності чітко визначено з самого початку

2

Орієнтація результату на соціальні інтереси учасників (проект шкільного саду)

3

Складання сценарію всієї діяльності його учасників

4

Визначення функцій кожного з них

5

Наявність чіткої координаційної роботи у вигляді поетапних обговорень

6

Презентація отриманих результатів і можливих засобів їх упровадження в практику

ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОЕКТИ

1

Збирання інформації про певний об'єкт, явище

2

Ознайомлення учасників проекту з цією інформацією, її аналіз і узагальнення фактів

3

Потреба ретельно продуманої структури

4

Систематичне коригування під час роботи над проектом

5

Структура містить: мету, актуальність, методи отримання та обробки інформації, результат (замітка, стаття, реферат, доповідь, відеофільм), презентацію

НАВЧАЛЬНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ ПРОЕКТИ

1

Спільна навчально-пізнавальна, творча або ігрова діяльність учнів-партнері

1

Підґрунтям є комп'ютерна телекомунікація, що має спільну мету дослідження певної проблеми

1

Узгоджені методи, способи діяльності, спрямовані на досягнення спільного результату діяльності

1

Проекти такого виду завжди мають міжпредметні зв'язки та глибшу інтеграцію знань

» Етапи роботи над проектом

1. Визначення теми, мети і завдань проекту.
2. Розробка плану діяльності для досягнення поставленої мети.
3. Виконання проекту.
4. Презентація робіт.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Організуючи проектну діяльність у початковій школі, учитель має враховувати вікові й психолого-фізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку. Дитина молодшого шкільного віку має невеликий життєвий досвід, тому і коло соціально значущих проблем, з якими вона могла мати справу, вузьке, її уявлення про такі проблеми мало диференційовані, однопланові. Проблема проекту, яку ми пропонуємо молодшому школяреві, має бути соціально детермінованою та знайомою і цікавою для нього. Тому теми дитячих проектних робіт доцільно обирати із змісту навчальних предметів або із близьких до них галузей.

» Вимоги до проектної роботи в початкових класах

1. Контроль за виконанням проектних завдань має бути ретельніший (більша кількість консультацій і спостережень за веденням проектної документації), адже теоретичних,

практичних знань та вмінь у молодших школярів ще бракує.

2. Проекти для початкової школи здебільшого мають бути короткотривалими (обдаровані учні, які випереджають у своєму розвитку однокласників, можуть успішно розробляти і довготривалі проекти).
3. У роботі з усім класом слід віддавати перевагу рольовим, інформаційним, творчим проектам — ці види діяльності завжди цікавили молодших школярів.
4. Для пошукової діяльності бажано спочатку залучати дітей з підвищеною навчальною мотивацією — їхні дослідження можуть зацікавити інших учнів.
5. Як перші проекти у початковій школі доречно обрати групові. Це надасть можливість диференційовано розподілити проектне завдання: після здійснення проекту кожна дитина вважатиме себе здатною брати участь у його виконанні. Учитель отримає уявлення про можливість кожної дитини (зокрема для пропозицій щодо індивідуальних проектів у подальшому) і виділить лідерів, які зможуть очолити майбутні проектні групи.
6. Значну увагу необхідно приділяти презентації проектів: запрошувати на неї батьків, учнів інших класів (такий підхід мотивує на подальшу роботу).
7. Учитель на початку проектування повинен підвести учнів до вибору теми.

8. Теми учнівських проєктів мають бути різноманітними, їх не слід регламентувати та виділяти більш значущі.
9. Робота над проєктами у початкових класах не повинна бути вимушеною, учні мають працювати добровільно.

ВИСНОВКИ

Метод проєктів є однією з інноваційних педагогічних технологій, що відповідає вимогам Національної доктрини розвитку освіти щодо переходу до нового типу гуманістично-інноваційної освіти, коли увагу зосереджено на процесі набуття школярами знань, умінь, навичок, життєвого досвіду, які трансформуються в компетенції.

На основі отриманих результатів роботи можна зробити висновок, що метод проєктів дійсно є засобом ефективного та якісного навчання молодших школярів.

Уважаємо, що під час проєктної діяльності, починаючи з молодшого шкільного віку, діти набувають таких вмінь і навичок, як: самостійно знаходити спосіб здобуття знань; формулювати запитання до вчителя з метою отримання інформації; знаходити декілька варіантів розв'язання проблеми, висунення власної гіпотези; в учнів розвиваються прагнення до творчості та саморозвитку, бажання і здатність самостійно вчитися.

Учні застосовують знання, здобуті під час проєктної діяльності, на уроках, у Всеукраїнських інтерактивних конкурсах, олімпіадах.

Крім того, учні вчать відстоювати власну думку, водночас знаходячи компроміс, підтримувати інших під час виступу. Поліпшуються відносини у колективі.

Метод проєктів дає змогу дитині та її вчителю підвищити рівень розвитку і повірити у свої можливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев В. Проектно-исследовательская технология: развитие мотивации // Народное образование.— 2000.— № 9.— С. 177–180.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова освіта.— 2011.— № 18.
3. Метод проєктів : особливості застосування в початковій школі : Посіб. для вчителів початкових класів, слухачів курсів підвищення кваліфікації, студентів педагогічних факультетів вищих навчальних закладів.— К : Київський міський педагогічний університет ім. Б. Д. Грінченка, 2009.— 42 с.

4. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1–4 класи.— К. : Видавничий дім «Освіта», 2012.— 392 с.
5. Новикова Т. Д. Проектные технологии на уроках и во внеучебной деятельности // Народное образование.— 2000.— № 8–9.— С. 151–157.
6. Проекти в початковій школі: тематика та розробка занять / За ред. О. Онопрієнко.— К. : Шкільний світ, 2008.— 128 с.
7. Тягло О. В., Цимбал П. В. Проектні технології : особливості впровадження у початковій школі // Початкове навчання та виховання.— 2008.— № 19–21.
8. Чечель И. Д. Исследовательские проекты в практике школы. Управление исследовательской деятельностью педагога и учащегося в современной школе.— М. : Сентябрь, 1998.— С. 83–128.

ПРОЕКТ ПО ПРИРОДОВЕДЕННЮ (1-й клас)

Тема. Помощь пернатым друзьям

Тип проекта: индивидуальный, практически-ориентированный, продолжительный (ноябрь — февраль).

Объект познания: зимующие птицы, прилетающие к кормушке.

Цель проекта: формировать у учащихся экологическую компетентность; развивать самостоятельность, творческие способности; воспитывать чувство ответственности за «братьев наших меньших».

Проблема проекта: собрать семена для подкормки птиц зимой; определить птиц, зимующих в нашем городе; провести наблюдения за поведением и питанием зимующих птиц.

Продукт проекта: кормушка; рисунок с птицами, прилетающими к кормушке.

СОДЕРЖАНИЕ ПРОЕКТА

I. ОБСУЖДЕНИЕ В КЛАСЕ ВАЖНОСТИ ПРОБЛЕМЫ

Телеграмма от птиц

«SOS! SOS! Спасите! На помощь!»

— Эту телеграмму прислали нам птицы. Но чтобы помочь им, необходимо знать, какие птицы у нас зимуют и чем кормятся.

II. ОЗНАКОМЛЕНИЕ УЧАЩИХСЯ С ВНЕШНИМ ВИДОМ ЗИМУЮЩИХ ПТИЦ

III. РЕКОМЕНДАЦИИ УЧИТЕЛЯ

— Тяжело приходится «братьям нашим меньшим» — против них объединяются холод и голод.

Но зимой для птиц самое страшное — голод. При наличии пищи птицы переносят даже сильные морозы. Потому так важны кормушки! Синицы любят кусочки несоленого сала и мяса. Можно давать сырое и вареное. Белый хлеб (*черный ржаной птицам вреден*) нужно растолочь, предварительно подсушив. Перловую крупу, горох, чечевицу предлагать птицам не стоит: разбухая в желудке, они могут вызвать смерть. Из круп птицы охотно поедают овсянку «Геркулес» и пшено. К кормушке могут прилететь снегирь. Они любят кушать ягоды рябины, калины, шиповника. Кормушку нужно повесить возле дома, чтобы проводить наблюдения в любое время.

IV. ВЫСКАЗЫВАНИЕ ПРЕДЛОЖЕНИЙ: КАК ИЗГОТОВИТЬ КОРМУШКУ (ПОМОЩЬ РОДИТЕЛЕЙ, МАТЕРИАЛ, ФОРМА, РАЗМЕР)

V. ОБСУЖДЕНИЕ ПЛАНА РЕАЛИЗАЦИИ ПРОЕКТА

1. Беседа

- Кто бывает у нас в гостях зимой?
- Кто прилетел к кормушке?
- Кто больше всего понравился?
- Какой корм больше всего нравится птицам?
- Что остается под деревом после визита птиц?
- Всем ли гостям хватило корма?

2. Я помогаю пернатым. Мои новые знакомые

VI. ПРЕЗЕНТАЦИЯ И ЗАЩИТА ПРОЕКТА В КЛАССЕ

VII. ОЦЕНИВАНИЕ РАБОТЫ

ПРОЕКТ ПО ПРИРОДОВЕДЕНИЮ (2-й класс)

Тема. Наши зеленые друзья

Тип проекта: индивидуальный, исследовательский, продолжительный.

Объект познания: деревья, кустарники.

Цель проекта: провести наблюдения за растениями в разное время года; привлечь учащихся к поиску информации; формировать у учащихся экологическую компетентность; развивать наблюдательность, самостоятельность, интерес к изучению природы, творческие способности; воспитывать чувство любви и бережное отношение к природе.

Проблема проекта: определить, как погодные условия влияют на жизнь растений; собрать коллекцию плодов и листьев растений.

Способ решения проблемы: сбор информации, наблюдения.

Продукт проекта: фотоотчет.

ПРОЕКТ ПО ПРИРОДОВЕДЕНИЮ (2-й класс)

Тема. Времена года

Тип проекта: практико-ориентированный.

Продукт проекта: проект предназначен для коллективного создания учащимися в процессе творческой деятельности календаря природы. Продукт заранее определен и может быть использован в жизни класса.

Цель проекта: познакомить учащихся с принципом комплексного подхода в создании творческого продукта проектной деятельности; вовлечь каждого ученика в активный познавательный творческий процесс; формировать умения самостоятельно работать с различными источниками при получении необходимых знаний, представлять свой труд в виде презентации, взаимодействовать с другими участниками проекта; развивать интерес к изучению окружающего мира, творческие способности, речь, мышление учащихся; воспитывать чувство взаимопомощи друг к другу.

ВЫПОЛНЕНИЕ ПРОЕКТА

I. ПОДГОТОВКА К РАБОТЕ НАД ПРОЕКТОМ

В ходе работы над произведением В. Бианки «Синичкин календарь» (*урок внеклассного чтения*) мы пришли к выводу, что автор в увлекательной форме знакомит читателей с сезонными изменениями в природе.

Ребята хотят создать свой календарь природы по временам года, взяв за основу информацию из произведения В. Бианки.

На внеклассном занятии учитель ознакомил с толкованием слова «календарь» и продемонстрировал, кратко охарактеризовав, различные виды календарей.

II. ПЛАНИРОВАНИЕ

Для работы по созданию календаря природы было решено объединиться в 4 группы по временам года («Зима», «Весна», «Лето» и «Осень»).

Каждая группа получила задание.

1. Перечитать отдельные главы «Синичкиного календаря», выбрать из текста материал о сезонных изменениях в природе.

2. Подобрать к полученному тексту иллюстрированный материал (*рисунки из журналов, старых книг, открыток*), приметы, пословицы о временах года

III. ПРАКТИЧЕСКАЯ РЕАЛИЗАЦИЯ ПРОЕКТА

Ученики в группах отобрали текстовый материал, оформили его на компьютере; проиллюстрировали полученные тексты, используя технику «коллаж».

Учитель выступал в роли консультанта и помощника.

IV. РЕЗУЛЬТАТЫ И ВЫВОДЫ.

ПРЕЗЕНТАЦИЯ КЛАССНОГО ПРОЕКТА

После того как работа каждой группы была завершена, на доску были вывешены 4 страницы календаря природы. Каждая группа выступила по защите своей странички, а учитель презентовал классный проект.

» Критерии успеха

- Достигнут конечный результат;
- была создана активная команда участников проекта;
- ученики и учитель получили удовольствие от своей деятельности;
- продукт проекта можно использовать в учебной и внеклассной деятельности, а также для оформления классного кабинета.

УРОК-ПРОЕКТ ПО ПРИРОДОВЕДЕНИЮ (2-й класс)

Тема. Времена года

Цель: расширить знания учащихся о временах года и сезонных изменениях в природе; развивать внимание, речь, воображение, логическое мышление и творческие способности; воспитывать бережное отношение к природе, чувство взаимопомощи друг к другу.

Оборудование: иллюстрации природы, отрывной календарь, карточки.

ХОД УРОКА

I. ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ МОМЕНТ

II. ЭТАП ПОДГОТОВКИ К УСВОЕНИЮ ЗНАНИЙ

1. Мотивация деятельности учащихся

— Сегодня мы отправляемся в увлекательное путешествие. А куда именно — вы сейчас узнаете, отгадав загадку.

- Ежегодно приходят к нам в гости:
Один седой, другой молодой,
Третий скачет, а четвертый плачет.
(*Времена года*)

На доске — иллюстрации с картинками разных времен года.

2. Сообщение темы и задач урока

III. ЭТАП УСВОЕНИЯ ЗНАНИЙ

1. Работа над загадками

— Как зовут времена года? Попробуйте угадать!

- Тройка, тройка прилетела,
Скакуны в той тройке белы,
А в санях сидит царица —
Белокоса, белолица.
Как махнула рукавом,
Все покрыла серебром. (*Зима*)

На доске поочередно прикрепляют иллюстрации.

— Верно! Знакомимся дальше!

- Шагает красавица,
Легко земли касается.
Идет на поле, на реку,
То по снежку, то по цветку. (*Весна*)

— Молодцы! Угадайте, кто же следующий.

- Солнце печет, липа цветет,
Рожь колосится, золотая пшеница.
Кто скажет, кто знает,
Когда это бывает? (*Летом*)

— Все правильно. Пришла пора познакомиться с последним другом.

- Тучи серые несуг над землей вязкой
И рисую я в лесу золотою краской.
(*Осень*)

— Когда эти друзья собираются вместе, то они называются... (*времена года*).

— Перечислите их еще раз.

— Они приготовили вам задания.

2. Игра «Собери вместе»

— Подберите в нашем отрывном календаре каждому времени года свои месяцы и поставьте их в кармашек под картинкой. Назовите их. (*Зима — декабрь, январь, февраль; весна — март, апрель, май; лето — июнь, июль, август; осень — сентябрь, октябрь, ноябрь*.)

3. Игра «Ассоциации»

— Времена года предлагают вам поиграть в игру «Ассоциации». К каждому времени года

следует подобрать возникающие слова-ассоциации. (Учитель называет время года, а дети — слова-ассоциации).

ЛЕТО — ... (солнце, пляж, лагерь, каникулы, отдых, свобода, игры...)

ЗИМА — ... (коньки, снег, лед, кормушка, Дед Мороз, подарки, иней...)

ВЕСНА — ... (подснежник, ласточка, тепло...)

ОСЕНЬ — ... (дождь, листопад, школа, заморозки...)

4. Физкультминутка

5. Признаки времен года

— Соедините стрелками времена года и события, связанные с ними. (Задание на карточке.)

Проверка выполнения работы.

IV. ЭТАП ЗАКРЕПЛЕНИЯ ЗНАНИЙ УЧАЩИХСЯ

► Презентация проектов учащихся «Времена года»

1-я группа — «Зима»;

2-я группа — «Весна»;

3-я группа — «Лето»;

4-я группа — «Осень».

V. ИТОГ

— Вот и подошло к концу наше путешествие. Пришла пора вспомнить, о чем мы сегодня говорили. Продолжите, пожалуйста, фразу: «Сегодня я узнал, что...».

— Спасибо за прекрасную работу на уроке!

УРОК-ПРОЕКТ ПО ГРАЖДАНСКОМУ ОБРАЗОВАНИЮ (3-й класс)

Тема. Мой род, моя семья

Цель: продолжить формирование понятий «семья», «род», «родня»; установить зависимость одного члена семьи от других; ознакомить со старинными вещами — семейными реликвиями; определить важные даты в жизни близких родственников; формировать социальную, коммуникативную компетентность; развивать творческие способности, память, речь учащихся; воспитывать любовь и уважение к членам своей семьи, гордость за свой род.

Проблема проекта

Что такое родовое дерево? Что такое семейные реликвии? Как составить семейный календарь?

Цель проекта: обобщить понятия «род», «родня», «семья», установить зависимость одного члена семьи от другого, составив родовые деревья; определить важные даты в жизни близких людей, составив семейный календарь; формировать умения планировать свои действия, работать в группе, презентовать результаты работы; воспитывать любовь и уважение к родным людям.

Оборудование: выставка семейных реликвий; рисунки «Родовое дерево»; семейные календари; рисунки подарков к праздникам.

ХОД УРОКА

I. ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ МОМЕНТ

1. Объединение в группы

► Метод «Криголам»

Дети выбирают рисунки времен года: зима, весна, лето, осень.

Образуются команды: «Зима»; «Весна»; «Лето»; «Осень».

2. Психологический настрой

— Ребята, улыбнитесь друг другу! Я надеюсь, что наша работа на уроке будет успешной. Для этого вспомним законы урока.

- 1) Не выкрикивать.
- 2) Вести себя спокойно.
- 3) Быть терпеливым.
- 4) Дать возможность высказать мысль своим одноклассникам.
- 5) Уважать друг друга.

II. ЭТАП ПОДГОТОВКИ К УСВОЕНИЮ НОВЫХ ЗНАНИЙ

1. Актуализация опорных знаний

- 1) Разгадывание ребуса.

7Я

- 2) Составление «ассоциативного куста». — Что такое семья?

2. Сообщение темы и задач урока

III. ЭТАП УСВОЕНИЯ НОВЫХ ЗНАНИЙ

1. Беседа

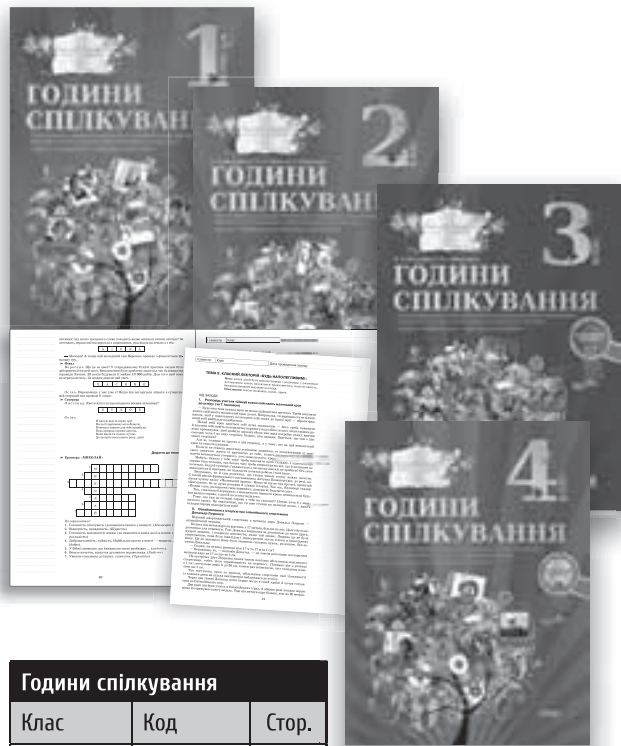
— Что такое семья? (Группа родственников, живущих вместе.)

— Что такое род? (Ряд поколений, идущих от одного предка.)

2. Презентация родовых деревьев

Усі клопоти геть! Разом із посібниками «Години спілкування» класним керівникам усе під силу!

Серія «Виховна робота»

Години спілкування		
Клас	Код	Стор.
1 клас	20ПР29	128
2 клас	20ПР30	128
3 клас	20ПР31	128
4 клас	20ПР32	128

укр. мова, формат А4,
м'яка обкладинка

Ціна **25,00**

- 35 розробок тематичних годин спілкування в усіх класах початкової школи, користуючись якими, Ви зможете без зайвого клопоту підготувати та провести виховний захід, зібрати доцільні методи та форми виховної роботи, згуртувати дитячий колектив, розширити світогляд учнів тощо.
- Зручний формат та розміщення розробок на відірваних аркушах допоможуть Вам використовувати матеріали посібників як розвивальний.
- Місця для записів — роботи необхідні примітки щодо виконавців ролей, музичного супроводу, дій гравців та ін.

Замовлення можна зробити: за тел.: (057) 731-96-35,
(067) 572-30-37; на сайті: <http://book.osnova.com.ua>;
за e-mail: pochta2@osnova.com.ua
Вартість поштової доставки — 9,95 грн.

ОСНОВА
ОСВІТНІ РЕСурсИ

3. Беседа о семейных традициях и реликвиях

— *Традиция* — это то, что пришло от одного поколения к другому; что наследовано от предыдущих поколений.

Реликвия — вещь, свято хранимая в семье, как память о прошлом.

Раритет — исключительная редкость.

— Что может быть семейными реликвиями? (*Вышитые рубашки, рушники, фотографии родных, национальная одежда, картины, мебель, посуда, медали, украшения*)

4. Презентация реликвий, семейных традиций

5. Физкультминутка

6. Формирование проблемы проекта

— Каждая семья празднует не только всенародные праздники, но и семейные.

— Какие семейные праздники вы знаете? (*Свадьба, дни рождения, Новый год, Рождество.*)

— Что для этого необходимо знать? (*Даты, традиции*)

— Для чего это нужно знать? (*Сделать приятное членам семьи, быть со своей семьей, почувствовать, что ты кому-то нужен.*)

— Составим семейный календарь и поговорим о том, как организовать праздник.

7. Реализация проекта

Составление семейных календарей. Обсуждение празднования семейных праздников и рисование подарков к праздникам.

1-я группа. День рождения детей (*друзья*).

2-я группа. День рождения мамы (*семья*).

3-я группа. День рождения бабушки (*родственники*).

4-я группа. Рождество.

8. Презентация семейных календарей и организация семейного праздника

Учащимися были подготовлены семейные календари. Презентация и защита проектов по группам.

— Как украшать стол?

— Что подарить на праздник?

— Разыграйте ситуацию праздника.

IV. ИТОГ УРОКА

— Какой личный опыт вы смогли использовать на уроке?

— Что нового узнали на уроке?

Оценивание презентаций «Родовое дерево», «Семейный календарь».